

Estudis sobre Història de l'Art Europeu (EHAE)

Curs 2020-2021.

L'art de l'Europa post-romana. La perspectiva de la religió
Presencial i online

✓ Teoria de l'art.
Història de la Història de l'Art

✓ L'art a Europa després dels romans

✓ La fixació d'un nou estil: l'art Romànic

✓ El naixement de l'art Gòtic

✓ Professors de reconegut prestigi

✓ Màster-classes amb professors convidats

✓ Activitats pràctiques

✓ Sortides i viatge d'estudis

Índex

Presentació	3
Objectius i organització dels Estudis	3
Curs 2020-2021: Fonaments. El primer art europeu després dels romans	5
Metodologia d'estudi i activitats docents per al curs 2020-2021	5
Certificació dels Estudis	7
Claustre de Professors	7
Calendari i horaris del curs 2020-2021	8
Preus i formes de pagament	9
Preinscripció i matriculació	11
Programes de les assignatures	13

Presentació

Quan parlem d'art, moltes vegades, la imatge que ens ve al cap és la d'una pinacoteca, és a dir, un museu ple de pintures penjades a la paret. I és això, òbviament, però és molt més. Totes les peces que englobem sota aquest concepte, abasten tota la història de la humanitat. Entendre les manifestacions artístiques ens dona l'oportunitat d'aprofundir en el coneixement de les diferents civilitzacions i cultures que ens han precedit i, al mateix temps, entendre les tendències artístiques actuals.

La Història de l'art, no és només l'estudi de totes aquestes obres; és també una reflexió, la voluntat d'entendre el passat a través de les seves produccions però també de plantejar-nos que és el que considerem com a *art* i perquè ho fem. L'art no es pot desvincular del seu context, justament, perquè no és una obra aïllada, penjada en una paret per ser contemplada; no sempre, al menys. El concepte d'art ha canviat, i molt, al llarg de la història. I encara ara ho fa.

És per això que hem volgut organitzar un programa transversal, acurat, però també a l'abast de tots aquells que vulguin endinsar-se en el món de l'art i busquin entendre'l, aprofundir en els seu significat i poder veure'l amb uns altres ulls. I, per fer-ho, hem buscat experts per a cadascuna de les assignatures presentades, que coneixen la temàtica a fons i que gaudeixen d'una àmplia experiència acadèmica a les aules i d'una àmplia trajectòria d'investigació en les seves respectives àrees de coneixement. Amb tot això l'objectiu que es busca és apropar a l'alumnat a un discurs que, a partir dels diferents punts de vista que aporti cada professor, els ajudi a mirar i entendre les realitats que ens envolten sota una perspectiva diferent.

Objectius i organització dels *Estudis*

L'objectiu del programa no és estudiar i analitzar una successió de peces i saber descriure-les estèticament i ubicar-les històricament, el que es busca és presentar una narració més àmplia que permeti contextualitzar les obres i a aprendre com llegir l'art de manera global, i no només saber explicar una sola obra, sinó totes les produccions que marquen el nostre llegat historicoartístic.

La temàtica a tractar és àmplia, tant en extensió geogràfica com cronològica, per això hem optat per una estructura docent dividida en tres anys per poder explicar-la amb la calma i el temps que es mereix. Des d'un punt de vista cronològic, el punt de partida s'inicia en el que coneixem com a època medieval i acabarà amb les darreres tendències artístiques actuals. La raó per obviar l'art antic és que aquest ja ha estat i es tracta encara àmpliament en altres cursos i no volíem que les temàtiques es repetissin, sinó que es complementessin. Geogràficament, l'hem acotat, en línies generals, a les expressions artístiques que es comprenen dins el que considerem com a "art europeu".

Així, el programa dels "Estudis sobre Història de l'Art Europeu" (EHAE) busca introduir d'una forma amena, rigorosa i a la vegada novedosa a totes aquelles persones

interessades en aquest món complex però fascinant. La nostra voluntat és donar les eines perquè redescobreixin el que ja coneixen, puguin contestar algunes preguntes i fer-se'n moltes d'altres. I, sobretot, perquè en gaudeixin.

Els "Estudis sobre Història de l'Art Europeu" (EHAE) estan organitzats en tres cursos que es faran al llarg dels propers tres anys:

- **Història de l'Art (I): L'art a l'Europa post-romana. La perspectiva de la religió**, en el que coneixerem les quatre civilitzacions des d'un punt de vista de la realitat històrica, amb una perspectiva cronològica
- **Història de l'Art (II): Canvi de perspectiva: la visió androcèntrica. L'art a Europa a partir del segle. XV**, on deixarem una mica de banda la vessant cronològica i ens fixarem, per temes, en diferents aspectes culturals
- **Història de l'Art (III): Nous ideals estètics. L'art a Europa durant els segles XIX-XX**, on realitzarem un aprofundiment en algun aspecte concret o bé veurem temàtiques nos tractades en les altres modalitats

Cadascuna d'aquestes modalitats s'estén durant un curs sencer, podent-se cursar cada una de forma independent, sense necessitat d'haver-ne fet una per a poder fer l'altra.

Conegudes les modalitats podem veure el quadre complet d'assignatures per als tres anys. És el següent:

Història de l'Art (I) L'art a l'Europa post-romana. La perspectiva de la religió	Història de l'Art (II) Canvi de perspectiva: la visió androcèntrica. L'art a Europa a partir del segle XV	Història de l'Art (III) Nous ideals estètics. L'art a Europa durant els segles XIX-XX
Teoria de l'art: la Història de la Història de l'Art	L'esclat de l'humanisme L'art del Renaixement (s. XV)	L'art del segle XIX: Una revolució permanent
L'art a Europa després dels romans: un mosaic d'estils artístics	L'art de l'absolutisme Barroc i Rococó (s. XVII-XVIII)	
La consolidació d'un nou estil europeu: l'art Romànic	La recerca de la bellesa Els ideals de la Il·lustració i l'art Neoclàssic (s. XVIII)	L'art del segle XX: A la recerca de nous criteris
Canvi de paradigma: en naixement de l'art Gòtic		

Finalment cal dir que els *Estudis* estan dissenyats per poder ser cursats d'una forma completament **flexible**, segons com vagi millor a cada alumne. **Així, en cada curs, és possible matricular-se:**

- Al curs complet (les 4 assignatures)
- A una única assignatura
- I també a mòduls solts de les diferents assignatures

Curs 2020-2021: L'art de l'Europa post-romana: la perspectiva de la religió

Aquest curs impartirem el primer curs titulat: **L'art de l'Europa post-romana: la perspectiva de la religió**, on es traçarà de forma ordenada i clara l'evolució artística de l'art europeu des de l'època bizantina fins a l'artista gòtic Hieronymus den Bosch, El Bosco. Així doncs, durant aquest curs les assignatures seran les següents:

- Teoria de l'art: la Història de la Història de l'Art
- L'art a Europa després dels romans: un mosaic d'estils artístics
- La consolidació d'un nou estil europeu: l'art Romànic
- Canvi de paradigma: en naixement de l'art Gòtic

Tingueu el compte els següents aspectes:

- Aquestes assignatures **es poden cursar de forma independent, sense necessitat de fer-les totes quatre**. Per tant, és possible matricular-se d'una, dues, tres o totes quatre assignatures
- També **es podran cursar mòduls** solts de cadascuna de les assignatures (trobareu tots els mòduls a l'apartat '*Programes de les assignatures*')
- Cal remarcar que **no hi ha cap problema en cursar per primera vegada alguna d'aquestes assignatures encara que no s'hagi fet cap altra modalitat dels EHAE**, doncs totes són assignatures estanques que comencen i acaben en el mateix curs.

Metodologia d'estudi i activitats docents per al curs 2020-2021

En total aquest curs 2020-2021 els EHAE constaran, doncs, de les següents activitats docents:

Vint-i-dues classes presencials d'una durada d'1h 30' per a cada assignatura

Les classes ordinàries presencials seran dutes a terme pel professorat que forma el claustre, tots acreditats especialistes en cada matèria (veure l'apartat '*Claustre de Professors*'). Les sessions sempre es realitzen amb el recolzament del dossier en paper facilitat i de les presentacions en PowerPoint que es projecten durant la classe

S'impartiran a la seu d'Arqueonet, al carrer Sepúlveda 79 de Barcelona.

Màster-classes

Cada assignatura compta amb una màster-class impartides per professors convidats, que exposaran les seves darreres investigacions o bé aquelles temàtiques de les quals són especialistes.

Es duran a terme a les aules d'Arqueonet, al c/ Sepúlveda 15, 08015 Barcelona.

Pràctiques opcionals

Cada assignatura compta amb una activitat pràctica (visites, tallers...) impartides pels professorat del claustre.

En tots els casos els desplaçaments, els àpats i les despeses d'allotjament aniran a càrrec de cada participant.

Viatges d'estudis opcionals

El curs també incorporarà una sèrie de sortides i viatges d'estudis amb l'acompanyament de part del professorat del curs, que seran els encarregats de dur a terme les explicacions en els museus i monuments.

Així, a través de les seves peces, els alumnes podran sentir-se més a prop de les arts tractades al llarg del curs.

En tots els casos els desplaçaments, els àpats i les despeses d'allotjament aniran a càrrec de cada participant.

Treball de final de curs i sessió de presentació dels treballs

De forma opcional, aquells que ho desitgin, podran dur a terme un treball de final de curs d'alguna de les assignatures cursades, de manera que aquells alumnes que realitzin més d'una assignatura o el curs complet (quatre assignatures) podran escollir sobre quina d'elles volen realitzar el treball.

Els alumnes que facin el treball comptaran amb l'assessorament del professor de l'assignatura triada, que actuarà com a tutor. Així mateix aquests alumnes hauran de defensar el seu treball, en una presentació que programarem a Arqueonet, davant del professor de l'assignatura i d'aquelles persones que hi vulguin assistir, tant si han cursat els EHAE com si no.

Les valoracions dels treballs seran realitzades pel claustre de professors, el qual atorgarà els premis següents:

Primer premi

- Publicació online del treball realitzat
- El desplaçament aeri, l'allotjament i les entrades en el viatge d'estudis del curs actual (no inclourà els àpats i altres activitats realitzades pel guanyador/a)

Segon premi

- Publicació online del treball realitzat
- Assistència gratuïta a una d'aquestes activitats, a triar pel guanyador:
 - un curs monogràfic d'Arqueonet (d'un màxim de 7 sessions)
 - un seminari
 - una sortida cultural d'un dia

Tercer premi

- Publicació online del treball realitzat

Les presentacions dels treballs es duran a terme en una sessió que programarem en el seu moment i que realitzarem a Arqueonet. L'entrega dels premis corresponents es farà en la mateixa trobada.

En cas que no es presentin treballs o bé no assoleixin els mínims de qualitat que es determinaran en el seu moment, els premis quedarien deserts.

Nota: veure l'apartat *Preus i formes de pagament* per a conèixer quins serveis estan inclosos en el preu dels *Estudis* i quins tindran un cost addicional.

Certificació dels *Estudis*

La titulació obtinguda (no oficial) anirà en funció del nivell d'assignatures cursades. Així a cada alumne que ho demani se li estendrà un **Certificat d'assistència** de cada assignatura que hagi realitzat. Aquesta és una certificació de realització d'estudis privada, acreditada per Arqueonet i pels museus i entitats que hi participen.

Claustre de Professors

Miquel Carceller

Llicenciat en Història de l'Art per la UAB, on també ha cursat el Màster en Egiptologia i on va exercir com a professor associat durant nou anys al Departament d'Art i Musicologia. Actualment forma part del claustre de professors del Postgrau en Egiptologia del IEPOA-UAB.

Carles Buenacasa Pérez

Dr. en Història Antiga i Professor Agregat a la Secció Història Antiga de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona (UB).

Joaquim Graupera

Dr. en Història de l'Art per la Universitat de Barcelona, Diploma en Estudis Avançats d'Història de l'Art i llicenciat en Geografia i Història per la UB on ha impartit classes durant diversos cursos com també a la Universitat d'Estiu de la Universitat de Lleida. Actualment forma part de la junta del d' Amics de l'Art Romànic de l'Institut d'Estudis Catalans. Ha publicat diversos llibres, articles i comunicacions sobre l'art i el patrimoni medieval català i del Maresme en particular.

Eduardo Carrero

Dr. en Història Antiga i Professor Agregat a la Secció Història Antiga de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona (UB).

Coordinadors**Felip Masó Ferrer/Sílvia Vila**

arqueonet@arqueonet.net

667 013 352

Horaris del curs 2020-2021 i lloc de realització**Classes ordinàries**

Horari	Dimarts	Dimecres
17.45h – 19.15h	Teoria de l'art: la Història de la Història de l'Art	La consolidació d'un nou estil europeu: l'art Romànic
19.15h – 19.30h	<i>Descans</i>	<i>Descans</i>
19.30h – 21.00h	L'art a Europa després dels romans: un mosaic d'estils artístics	Canvi de paradigma: en naixement de l'art Gòtic

*Trobareu tot el detall d'aquestes sessions en el programa de cada assignatura, a l'apartat 'Programes de les assignatures'.

Les activitats del cicle es realitzen a **Arqueonet**, al carrer **Sepúlveda 79 de Barcelona** (08015).

Aquest curs també es pot seguir en streaming en directe des de casa

Després de cada sessió, totes les persones inscrites (tant en modalitat presencial com a distància) podran visualitzar de nou la gravació, ja que facilitarem l'enllaç per tenir-hi accés.

Les classes ordinàries es faran els dimarts i dimecres, del 6 d'octubre de 2020 al 27 d'abril de 2021

Màster-classes

Màster-classe	Calendari
Primera màster-classe	Pendent de determinar
Segona màster-classe	Pendent de determinar
Tercera màster-classe	Pendent de determinar
Quarta màster-classe	Pendent de determinar

Totes les màster-classes es realitzaran a la seu d'Arqueonet (c/ Sepúlveda 79, 08015 Barcelona)

El detall de cada una es programarà en breu

Activitats pràctiques

Pendents de determinar.

El detall de cada una es programarà en breu.

Viatges d'estudis

Durant el curs es faran diverses sortides relacionades amb les diferents temàtiques del curs. El detall de cada una es programarà en breu.

Preus i formes de pagament (modalitat presencial)

Curs sencer

Terminis de pagament presencial					
Opcions	Preus totals	Terminis			
		Matrícula (1er T)	2on T.	3er T.	4rt T.
		Set-Oct 2020	(fi nov 2020)	(fi gen 2021)	(fi mar 2021)
Curs sencer	1.100 €	440 €	220 €	220 €	220 €
Assignatura	300 €	120 €	60 €	60 €	60 €
Classes soltes	18 €				
Terminis de pagament distància					
Opcions	Preus totals	Terminis			
		Matrícula (1er T)	2on T.	3er T.	4rt T.
		Set-Oct 2020	(fi nov 2020)	(fi gen 2021)	(fi mar 2021)
Curs sencer	980 €	395 €	195 €	195 €	195 €
Assignatura	270 €	105 €	55 €	55 €	55 €
Classes soltes	18 €				

Mòduls solts

Preu de cada mòdul segons el quadre següent:

Mòduls	Títols dels mòduls	Sessions	Presencial	Distància
Assignatura: Teoria de l'art: introducció al tractament de la imatge				
Mòdul 1	Els estudis visuals	4	60 €	55 €
Mòdul 2	Art i Estètica	4	60 €	55 €
Mòdul 3	L'objecte d'estudi: aproximacions a l'obra	5	75 €	70 €
Mòdul 4	La retòrica de l'art	5	75 €	70 €
Mòdul 5	<i>El museu desaparegut</i>	4	60 €	55 €
Assignatura: L'art a Europa després dels romans: un mosaic d'estils artístics				
Mòdul 1	Art Tardo-antic i Paleocristià	5	75 €	70 €
Mòdul 2	Art Bizantí	6	90 €	85 €
Mòdul 3	Art Germànic	4	60 €	55 €
Mòdul 4	Art Islàmic	3	45 €	40 €
Mòdul 5	Art Prerromànic	4	60 €	55 €
Assignatura: La consolidació d'un nou estil europeu: l'art Romànic				
Mòdul 1	L'arquitectura romànica: espai i formes	6	90 €	85 €
Mòdul 2	Romànic o Romànics? Particularitats reg.	6	90 €	85 €
Mòdul 3	La gramàtica de la pedra: l'escult.roman.	5	75 €	70 €
Mòdul 4	La imatge bidimensional	5	75 €	70 €
Assignatura: Canvi de paradigma: el naixement de l'art Gòtic				
Mòdul 1	L'art Gòtic: problemes d'interpretació	6	90 €	85 €
Mòdul 2	La llum petrificada: l'edifici sagrat gotic	4	60 €	55 €
Mòdul 3	La imatge viva: aproximació a l'escultura i la pintura gòtiques (segles XIII-XIV)	6	90 €	85 €
Mòdul 4	Pintura i simbolisme als Països Baixos	6	90 €	85 €

*Trobareu les dates i el temari de cada mòdul al programa de les assignatures.

*Els pagaments dels mòduls es realitzen de forma íntegra, sense terminis.

Els preus inclouen:

- A les classes ordinàries: els dossiers d'apunts, les *màster-classes* i la tutoria en el treball de final de curs
- A les activitats complementàries (sortides, tallers...): un descompte del 50% de l'activitat; si inclou transports, desplaçaments o àpats, aquests aniran a compte de cada persona
- Al viatge de final de curs: un descompte del 50% de l'activitat; els transports, desplaçaments, o àpats aniran a compte de cada un

Els preus no inclouen:

- A les activitats pràctiques (sortides, tallers,...): el 50% de l'activitat; si inclou transports, desplaçaments o àpats, aquests aniran a compte de cada persona
- Al viatge de final de curs: un descompte del 50% de l'activitat; els transports, desplaçaments, o àpats aniran a compte de cada un
- Qualsevol altre servei no indicat el l'apartat *Els preus inclouen*.

Nota referent al primer premi al treball de final de curs

El primer premi del treball de final del curs consistirà en el desplaçament aeri i l'allotjament a Londres corresponents al viatge el **State Museum of Egyptian Art** i la **Glyptothek de Munich**. No inclourà els àpats i altres activitats realitzats pel guanyador/a.

Preinscripció i matriculació

Preinscripció

Les preinscripcions es podran fer a partir del dia 19 de juny de 2020 i fins al dia abans de començar el curs. En tot cas, per norma general, és recomanable inscriure's amb certa antelació (si és possible mínim uns 15 dies abans de la data d'inici de l'activitat). Això ens permet millorar l'organització.

Podeu fer preinscripció per qualsevol de les següents vies:

- 1. Per correu electrònic:** enviar un missatge a l'adreça arqueonet@arqueonet.net especificant la següent informació:
 - Títol del missatge: "Inscripció EHAE 2020-2021"
 - Especificar si us inscriviu a tots els estudis o a una part::
 - Inscripció al cicle complet presencial
 - Inscripció al cicle complet a distància
 - Inscripció a mòduls o sessions independents: indicar quins/es
 - Dades de cada participant que s'inscriu: nom i cognoms, adreça postal completa, adreça electrònica i telèfon de contacte

- 2. Per la pàgina web d'Arqueonet,** a través de l'enllaç següent:

http://www.arqueonet.net/cat_contacte.html

Complimentar els camps de dades personals indicats a la pàgina web i, en el camp "Missatge", especificar la següent informació:

- En primer lloc incloure el text "Inscripció EHAE 2020-2021"
- Indicar la modalitat d'inscripció (Presencial o Distància) i especificar:
 - Inscripció al cicle complet presencial
 - Inscripció al cicle complet a distància
 - Inscripció a mòduls o sessions independents: indicar quins/es

3. Per telèfon: la preinscripció també es podrà fer per telèfon, als números 937423014 o 667013352.

4. Presencialment: a la seu d'Arqueonet, al carrer Sepúlveda 79 de Barcelona. Per aquesta via ho podreu fer a partir del 3 setembre de 2018, de dilluns a divendres de 10h a 14h i de 16h a 20h.

Un cop feta la preinscripció, confirmarem la recepció de la mateixa enviant-vos un e-mail. Les places s'adjudicaran per estricte ordre d'arribada de les preinscripcions.

Matriculació

Les matriculacions es faran a partir de dia 31 d'agost de 2020 i fins al dia abans de començar el curs.

Quan s'assoleixi el nombre mínim d'assistents, Arqueonet ho comunicarà a tots els preinscrits i llavors s'iniciaran els passos per formalitzar la matrícula. Les matrícules es podran formalitzar de forma presencial a **la seu d'Arqueonet** dins dels horaris d'obertura (de dilluns a dijous de 10h a 14h i de 16h a 20h), en efectiu o targeta, o bé per transferència bancària per l'import corresponent al següent número de compte:

IBAN: ES29 2100 0212 1802 0031 6077

En cas de fer-ho per transferència, cal indicar en la mateixa el **nom complet**, i com a concepte:

- O bé "Inscripció EHAE 2020-2021_complet presencial"
- O bé "Inscripció EHAE 2020-2021_complet a distància"
- O bé "Inscripció EHAE 2020-2021_assignatura presencial (indicar quina)"
- O bé "Inscripció EHAE 2020-2021_assignatura a distància (indicar quina)"

Segons correspongui a cada cas.

A partir de la pàgina següent trobareu el programa de totes les assignatures i mòduls.

Programes de les assignatures

Assignatura:

Teoria de l'art. Introducció al tractament de la imatge

Descripció

Al llarg de la història, l'ésser humà ha anat buscant formes de reproduir la realitat i de comunicar-se. Així han anat sorgint i desenvolupant-se diferents codis, essent les imatges una de les principals vies emprades en la comunicació humana. La present assignatura, doncs, pretén dotar a l'alumne d'un coneixement del lloc que ocupa el llenguatge visual en el món de l'art i els trets que el caracteritzen, a partir de l'exposició de conceptes teòrics i desenvolupament pràctic dels mateixos, així com de l'anàlisi de imatges.

Així, els continguts de l'assignatura s'han plantejat a l'entorn de tres punts bàsics:

- Reconèixer la importància de la iconografia com a disciplina instrumental de la història de l'art, i imprescindible per a una adequada lectura i comprensió de les imatges.
- Familiaritzar-se amb els elements que intervenen en el procés de creació, així com en el d'anàlisi d'una obra d'art, identificant-ne els vincles i particularitats.
- Conèixer la historiografia de la disciplina, així com la singular relació de les peces amb el seu context original i expositiu.

Calendari i horaris

Els dimarts, del 6 d'octubre de 2020 al 27 d'abril de 2021, de 17.45h a 19.15h.

Programa

Mòdul 1: Els estudis visuals

Els dimarts, del 6 al 27 d'octubre de 2020, de 17.45h a 19.15h

Professor: Miquel Carceller

Sessions: 4

1. Introducció a la lectura de la imatge: escoles i enfocaments.
2. La recepció de la imatge: psicologia de la representació.
3. De la iconografia a la iconologia.
4. Semiòtica i hermenèutica de la imatge.

Mòdul 2: Art i Estètica

Els dimarts, del 10 de novembre a l'1 de desembre de 2020, de 17.45h a 19.15h

Professor: Joaquim Graupera

Sessions: 4

1. L'obra d'art i funció: les seves diferents dimensions com a matèria d'estudi.
2. estils: definició, evolució i periodització
3. Origen i evolució del pensament estètic
4. El tema i el to: introducció als gèneres artístics

Mòdul 3: L'objecte d'estudi: aproximacions a l'obra artística

Els dimarts, del 15 de desembre de 2020 al 26 de gener de 2021, de 17.45h a 19.15h (el 29 de desembre i el 5 de gener no hi ha classe)

Professor: Joaquim Graupera

5 sessions:

1. L'arquitectura i l'urbanisme: l'art de crear espais i els seus elements
2. L'escultura i l'art de crear formes: Tècniques tipologia i materials.
3. La pintura i les arts del color (1): les eines d'interpretació (composició, color...)
4. La pintura i les arts del color (2): les tipologies (dibuix, pintures, mosaics, esmalts, vitralls, gravats...)
5. Els nous llenguatges contemporanis: la fotografia, el cinema, el vídeo, els cartells i el còmic.

Mòdul 4: La retòrica de l'art

Els dimarts, del 9 de febrer al 9 de març de 2021, de 17.45h a 19.15h

Professor: Miquel Carceller

Sessions: 5

1. La imatge a través de les figures retòriques.
2. L'al·legoria en l'art (I).
3. L'al·legoria en l'art (II).
4. La metàfora en l'art.
5. Hipòstasis i personificacions.

Mòdul 5: El museu desaparegut

Els dimarts, del 6 al 27 d'abril de 2021, de 17.45h a 19.15h.

Professor: Miquel Carceller.

Sessions: 4

1. Arqueologia i saqueig (I).
2. Arqueologia i saqueig (II).
3. Art i totalitarismes: robatoris i apropiacions (I).
4. Art i totalitarismes: robatoris i apropiacions (II).

Màster-classe

Pendent de determinar

Activitat complementària

Pendent de determinar

Assignatura:**L'art a Europa després dels romans: un mosaic d'estils artístics****Descripció**

A partir del segle III dC, l'art de l'Imperi romà va iniciar una evolució que, decenni a decenni, el durà des del més pur classicisme vers el primer art medieval: el romànic. El factor més fonamental en aquesta evolució fou, sens dubte, la cristianització de la societat romana, que també va comportar la sacralització de l'art imperial. Així doncs, el tradicional realisme de l'art romà es va sacrificar en ares d'una nova iconografia en què el simbolisme de les imatges resultava el valor suprem.

L'expressió més subtil d'aquest nou art cristià es va manifestar a Orient, sota el patronatge de l'emperador bizantí, l'únic monarca europeu que, als segles V-X, es podia permetre fer inversions monumentals en arquitectura pública. Els resultats més notables de l'art bizantí foren, sens dubte, la basílica de Santa Sofia i els esplèndids mosaics de Ravenna.

La davallada de l'Imperi romà, tant a Occident com a Orient, va provocar també la fragmentació de la unitat artística circummediterrània de l'època imperial. Així doncs, al nord d'Europa es van fusionar aspectes de l'art tardoantic i de l'art germànic d'aquests pobles conqueridors. Al Mediterrani sud es va configurar un altre art, l'islàmic, que en territori peninsular va produir dues de les belleses més grans de tots els temps: la mesquita de Còrdova i l'Alhambra. Poc a poc, aquest nou art germànic europeu va anar convergint en allò que anomenem "art preromànic" i va desenvolupar noves formes d'expressió artística, com ara la il·luminació de manuscrits.

Calendari i horaris

Els dimarts, del 3 de novembre de 2020 a l'11 de maig de 2021, de 19.30h a 21h.

Programa**Mòdul 1: Art tardo-antic i paleocristià**

Els dimarts, del 3 de novembre a l'1 de desembre de 2020, de 19.30h a 21h

Professor: Carles Buenacasa

Sessions: 5

1. Els primers locals de culte: la *domus ecclesiae* i la litúrgia dels primers cristians.
2. Les catacumbes i l'art funerari dels primers cristians.
3. Constantí el Gran i el naixement d'un art cristià àulic: la basílica cristiana.
4. La devoció als sants i l'arquitectura de pelegrinatge.
5. Les arts decoratives cristianes i la iconografia de la salvació: sarcòfags i mosaics.

Mòdul 2: Art Bizantí

Els dimarts, del 22 de desembre de 2020 al 9 de febrer de 2021, de 19.30h a 21h (el 8, 15 i 29 de desembre i el 5 de gener no hi ha classe)

Professor: Carles Buenacasa

Sessions: 6

1. Imperi bizantí o Imperi romà d'Orient?: naixement, cronologia i etapes d'esplendor.

2. La Constantinoble dels segles IV-IX i l'edat d'or de l'art bizantí.
3. Santa Sofia i el naixement de l'arquitectura bizantina.
4. Ravenna i l'esplendor del mosaic bizantí.
5. La decadència dels segles IX-XII: el món de les icones, principal creació de l'art bizantí.
6. Els segles XIII-XV i la irradiació de l'art bizantí: Itàlia, Sicília i el món eslaus.

Mòdul 3: Art Germànic

Els dimarts, del 16 de febrer al 9 de març de 2021, de 19.30h a 21h.

Professor: Carles Buenacasa

Sessions: 4

1. L'art del període de les migracions: el món de les fíbules aquiliformes.
2. Teodoric l'Ostrogot i la imitació de les produccions artístiques romanes.
3. Les monedes de l'època germànica i el problema de la successió de l'Imperi.
4. L'art dels víkings.

Mòdul 4: Art Islàmic

Els dimarts, del 16 de març al 6 d'abril de 2021, de 19.30h a 21h (el 30 de març no hi ha classe)

Professor: Carles Buenacasa

Sessions: 3

1. La gènesi de l'art musulmà i la influència de l'alcorà.
2. La diversitat de plantes per a la mesquita al llarg de la geografia islàmica.
3. L'art islàmic peninsular: la mesquita de Còrdova i l'Alhambra.

Mòdul 5: Art Preromànic

Els dimarts, del 13 d'abril a l'11 de maig de 2021, de 19.30h a 21h (el 4 de maig no hi ha classe)

Professor: Carles Buenacasa.

Sessions: 4

1. L'arquitectura d'època visigoda: l'arc de ferradura i les corones votives.
2. L'art asturià i la consolidació dels regnes cristians peninsulars.
3. El Beat de Lièbana i l'art "d'il·luminar" els manuscrits.
4. L'art carolingi: Aquisgrà, capital d'Imperi romà ressuscitat.

Màster-classe

Pendent de determinar

Activitat complementària

Pendent de determinar

Assignatura: La consolidació d'un nou estil europeu: l'art Romànic

Descripció

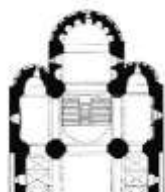
Al voltant de l'any mil, a redós de la revolució feudal, va irrompre per tot el continent europeu una nova estètica artística: el romànic.

L'arqueòleg francès Charles de Gerville va introduir per primer cop aquest terme per designar-lo l'any 1818 en una carta dirigida al seu col·lega Arcisse de Caumont. Va utilitzar aquest concepte, que ja s'emprava per designar a les llengües derivades del llatí (llengües romàniques), per designar l'art que es va produir al entre els segles XI i XII, diferenciant-lo de l'art gòtic ogival. La utilització d'elements arquitectònics estructurals presents a l'art romà clàssic com la volta de canó i l'arc de mig punt el van portar a aquesta analogia. Malgrat les particularitats locals i regionals, el romànic presenta una gran unitat i pot ser considerat el primer art europeu.

Calendari i horaris

Els dimecres, del 7 d'octubre de 2020 al 21 d'abril de 2021, de 17.45h a 19.15h.

Programa

Mòdul 1: L'arquitectura romànica: l'espai i les formes

Els dimecres, del 7 d'octubre al 11 de novembre del 2020, de 17.45h a 19.15h

Professor: Joaquim Graupera.

Sessions: 6

1. El context històric: promotors i artífexs.
2. Elements estructurals de l'arquitectura romànica. Uns espais dissenyats per perdurar.
3. Els edificis de culte. Uns espais en funció de la litúrgia.
4. Monestirs i priorats. Espais al servei de la comunitat.
5. L'arquitectura militar. Espais per a la guerra.
6. L'arquitectura civil. Treball i ús domèstic.

Mòdul 2: Romànic o Romànics? Les particularitats regionals

Els dimecres, Els dimecres, del 25 de novembre del 2020 al 20 de gener del 2021 de 17.45h a 19.15h

Professor: Joaquim Graupera.

Sessions: 6

1. L'arquitectura romànica a França. Una multiplicitat de propostes.
2. L'arquitectura romànica a Itàlia. Encreuament d'influències.
3. L'arquitectura romànica amb regust àulic en els països germànics.
4. L'arquitectura romànica a la perifèria europea: les illes britàniques i Escandinàvia.
5. L'arquitectura romànica en l'àmbit hispà. A l'estela del Camí de Sant Jaume.
6. L'arquitectura romànica a l'ombra dels pirineus. Catalunya, Aragó i Navarra.

Mòdul 3: La gramàtica de la pedra: l'escultura romànica

Els dimarts, del 3 de febrer al 3 de març de 2021, de 17.45h a 19.30h.

Professor: Miquel Carceller.

Sessions: 5

1. Introducció als conjunts escultòrics salvífics: la plàstica de l'infern.
2. El romànic del Lot i el Tarn: Moissac i Souillac.
3. La catedral de Sant Llützer d'Autun i el seu singular timpà.
4. Santa Magdalena de Vézelay: un manual de iconografia cristiana?
5. La Bíblia de Pedra: escultura romànica catalana.

Mòdul 4: La imatge bidimensional

Els dimarts, del 17 de març al 21 d'abril, de 17.45h a 19.15h (el 31 d'abril no hi haurà classe).

Professor: Miquel Carceller.

Sessions: 5

1. Meravelles al fresc I: Sant Climent de Taüll, la joia de la corona.
2. Meravelles al fresc II: prodigis de la Vall de Boí.
3. El mosaic romànic sicilià.
4. La pintura sobre taula: frontals d'alar i baldaquins.
5. El Tapís de la creació: un *unicum*?

Màster-classe

Pendent de determinar

Activitat complementària de l'assignatura

Pendent de determinar

Assignatura:

Canvi de paradigma: l'art Gòtic

Descripció

Pocs períodes de la història de l'art produeixen major ensomni que el Gòtic. Va ser l'època de les grans catedrals, els ideals cavallerescos, el naixement de l'humanisme o el desenvolupament de les llengües romàniques. Des de l'Imperi romà, l'arquitectura gòtica va ser el major desafiament de l'enginyeria occidental, amb edificis construïts en pedra que van arribar als cinquanta metres d'altura. L'escultura del segle XIII va aconseguir un grau de naturalisme idealitzat difícilment visible en altres períodes, mentre que la pintura i altres arts figuratives van a desenvolupar-se espectacularment, des de l'abstracció l'estil lineal fins a la sumptuositat del Gòtic Internacional i el preludi del món flamenc. Encara així, l'art Gòtic és un període mal conegut, sempre a l'ombra de l'atractiu romànic o del brillant renaixement italià. En aquest curs desfarem aquesta idea, presentant una època brillant d'un notable desenvolupament intel·lectual, marcat per la creació d'una estètica pròpia sense la qual el Renaixement no hauria pogut existir.

Calendari i horaris

Els dimecres, del 7 d'octubre de 2020 al 21 d'abril de 2021, de 19.30h a 21h.

Programa

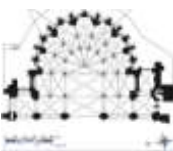
Mòdul 1: L'art Gòtic: problemes d'interpretació

Els dimecres del 7 d'octubre a l'11 de novembre de 2020, de 19.30h a 21h

Professor: Eduardo Carrero

Sessions: 6

1. Parlant de Gòtic. Introducció a una idea romàntica (I).
2. Parlant de Gòtic. Introducció a una idea romàntica (II).
3. Fonaments elementals de l'estètica gòtica (I).
4. Fonaments elementals de l'estètica gòtica (II).
5. La ciutat als segles XII-XIII. Un nou paisatge monumental (I).
6. La ciutat als segles XII-XIII. Un nou paisatge monumental (II).

Mòdul 2: La llum petrificada: l'edifici sagrat en època gòtica

Els dimecres, del 25 de novembre al 16 de desembre de 2020, de 19.30h a 21h

Professor: Eduardo Carrero

Sessions: 4

1. La definició professional de l'arquitecte Gòtic (I).
2. Las primerenques voltes de creueria a França i Castella (II).
3. El Gòtic meridional (III).
4. L'arquitectura del Gòtic tardà (IV).

Mòdul 3: La imatge *viva*: aproximació a l'escultura i la pintura gòtiques (segles XIII-XIV)

Els dimecres, del 13 de gener al 3 de febrer, de 19.30h a 21h

Professor: Eduardo Carrero

Sessions: 6

1. La diversitat pictòrica del gòtic: murals, miniatures i vitralls.
2. Les grans portalades del Gòtic
3. El Gòtic lineal, una estètica europea comuna.
4. L'esplendor del Gòtic internacional (I).
5. L'esplendor del Gòtic internacional (II).
6. L'esplendor del Gòtic internacional (III).

Mòdul 4: Pintura i simbolisme als *Països Baixos*.

Els dimecres, del 17 de febrer al 21 d'abril, de 19.30h a 21h (el 24 i 31 de març no hi ha classe)

Professor: Miquel Carceller.

Sessions: 6

1. Els inicis de l'escola primitiva flamenca: R. Campin.
2. El gran mestre Van Eyck I: l'altar de l'anyell místic de Gant.
3. El gran mestre Van Eyck II: el misteriós retrat dels Arnolfini.
4. R. Van der Weyden o la vessant expressiva dels primitius flamencs.
5. Hieronymus den Bosch: un artista gòtic? Les obres "menors" del Bosco.
6. La culminació: El Jardí de les Delícies.

Màster-classe de l'assignatura

Pendent de determinar

Activitat complementària

Pendent de determinar